

*Аналітична довідка щодо узагальнення результатів самооцінювання
системи оцінювання здобувачів освіти.*

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Овруцького ліцею №3 Овруцької міської ради, річного плану закладу та на виконання наказу Овруцького ЗЗСО І-ІІІ ступенів № 3 від 20.08.2021 року № 96 «Про створення робочої групи та проведення самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти» протягом навчального року відбувалося вивчення й самооцінювання якості освітньої діяльності за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти».

Оцінювання напрямку оцінювання «Система оцінювання здобувачів освіти» здійснювалася за такими вимогами: 2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень. 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти. 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання. Вимоги оцінювались за допомогою 7 критеріїв та 10 індикаторів. Методами збору інформації були: вивчення документації, спостереження за навчальним заняттям, опитування (анкетування учасників освітнього процесу).

У закладі розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії процедури та правила оцінювання. Критерії оцінювання є доступними та зрозумілими для учнів, оприлюднені на сайті закладу, на інформаційних стендах у навчальних кабінетах та на коридорі.

Оцінювання у закладі здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством. Критерії та вимоги до оцінювання результатів навчання учнів, розроблені МОН, визначені в таких документах:

Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти: наказ МОН України від 13.04. 2011 року №329

Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ МОН від 21.08. 2013 року № 1222.

Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти: наказ МОН від 13.07.2021 року № 813.

У грудні 2022 року проведено комп'ютерний метод опитування за допомогою Google-форм щодо системи оцінювання здобувачів освіти серед педагогічних працівників, учнів, яким виповнилося 14 років та батьків учнів 2, 3, 6, 8, 9, 10 класів.

Результати анкетування педагогічних працівників показали, що переважна більшість учителів (73.5%) інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року, частина з них (25%) розміщують критерії оцінювання на веб-сайті закладу освіти, 55 % інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми.

За результатами анкетування здобувачів освіти переважна більшість (74.5%) отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень. Більшість опитаних школярів (53%) стверджують, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що учень/учениця може отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують, 22 % - вказали, що вчителі, у переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на прохання здобувача освіти.

Переважна більшість опитаних батьків (67%) відповіли, що завжди отримують інформацію про критерії, правила й процедури оцінювання навчальних досягнень, 25% - переважно отримують, 8% - іноді.

Більше половини опитаних учнів (59%) та батьків (58%) вважають, що вчителі справедливо оцінюють навчальні досягнення учнів, а 35 % школярів та 40% батьків вказали, що у більшості випадків оцінюють справедливо.

Не всі вчителі адаптують та розробляють критерії оцінювання для різних видів діяльності. Під час спостереження за навчальними заняттями з'ясовано, що більше половини вчителів застосовують систему оцінювання, що ґрунтується на компетентнісному підході, не всі застосовують формувальне оцінювання, що передбачає відстеження індивідуального поступу учня, практику само- та взаємооцінювання. Учні не пропонуються способи підвищення якості знань.

У ході анкетування педагогічні працівники вказали, що використовують самооцінювання (63%), взаємне оцінювання учнів (37%), формувальне оцінювання застосовує 63% педагогів. Переважна більшість опитаних учнів отримують зворотний зв'язок від учителів щодо свого навчання. Під час опитування педагоги відзначають, що надають підтримку здобувачам освіти в їхньому навчанні у формі консультацій, індивідуальних занять, зацікавлюють, мотивують.

Анкетування здобувачів освіти показало, що вчителі переважно підтримують учнів (45%), вірять у їхні успіхи (39%), поважають учнів (49%), на прохання дітей допомагають їм (59%). Таким чином, на думку дітей, педагогічні працівники надають їм необхідну допомогу в навчальній діяльності. Слід відмітити, що більшість опитаних здобувачів освіти (59%) відповідально ставиться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя (28%), 9 % учнів вважають, що освітній процес не сприяє відповідальному ставленню до навчання.

Переважна більшість учнів (75 %) вважають, що результати навчання залежать виключно від їхньої праці та наполегливості, 51 % - переконані, що від рівня викладання. 33% вважають, що результати навчання залежать від праці учнів та батьків. Отже, більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання.

24 % опитаних школярів інформують, що постійно, 47% - здебільшого так , 18% - дуже рідко здійснюють самооцінювання результатів своєї роботи під час занять.

Згідно наказу МОН № 813 від 13 липня 2021 року Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти та відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів початкових класів здійснюється у процесі:

1. Формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;

2. Підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Підсумкове (тематичне) оцінювання здійснюється за результатами тематичних діагностувальних робіт

- у формі тестів
- комбінованих робіт, практичних робіт
- усного опитування, тощо

(оцінюється кожен окремий навчальний результат з предмету вербальною або рівневою оцінкою).

Під час проведення підсумкового (тематичного, семестрового та річного) оцінювання визначається рівень сформованості кожного загального навчального результату, визначеного Державним стандартом початкової освіти, у відповідності до логіки та послідовності його формування згідно з навчальною програмою.

Підсумкове оцінювання здійснюється шляхом узагальнення усіх видів оцінювання : педагогічного спостереження, вербального, формувального та підсумкового (тематичного)

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти за вибором закладу на підставі рішення педагогічної ради :

- у 1-2 класах виражати вербальною оцінкою ;
- у 3-4 класах виражати вербальною оцінкою, або рівневою оцінкою («початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В)).

У 2021-2022 навчальному році учні початкової школи та їх батьки отримали інформацію про Критерії, правила та процедуру оцінювання навчальних досягнень на початку навчального року та при кожному виконанні навчальних робіт. Дана інформація є відкритою, прозорою і зрозумілою для здобувачів освіти. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів оприлюднено на вебсайті закладу освіти, на демонстраційному стенді в початковому корпусі, в класній кімнаті – лепбуки «Критерії оцінювання в початковій школі», на батьківських зборах.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 2-А класу (вчитель Мистецька Л.Л.) здійснюється вербально (як усні, так і письмові оцінні судження), які характеризують процес навчання і відображають ступінь засвоєння знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику

особистісного розвитку учнів. Результати педагогічних спостережень (зміни в поведінці учня, його емоційних реакціях, мотивації, вольових проявах, зниження чи підвищення результативності навчальної діяльності тощо) фіксуються в зошиті спостережень.

Само- та взаємооцінювання учнів організовано на регулярній основі за визначеними критеріями до умінь, що є наскрізними, та складовими компетентностей, залежно від навчального поступу учнів. Застосовуються різноманітні Шкали для само- та взаємооцінювання: трирівнева шкала оцінювання «мені ще варто попрацювати — я тренуюся — мені вдається»; шкалу, ідентичну до тієї, що застосовується у [свідомстві досягнень](#). В класі часто здійснюється зворотний зв'язок з дітьми щодо їхніх робіт (мотивація дітей зростає, коли вони бачать, що вчитель цікавиться їхньою роботою та спрямовує їх, а також, допомагає дітям вирішувати проблеми, поглиблювати своє розуміння). Інструментами, якими користується: «Долоньки», «Світлофор», «Вимірювання температури», «Ліхтарик», «Смайлик».

Учні 2-б класу (вчитель Осінська С.М.) отримували інформацію про критерії оцінювання (в класі є куточок "Критерії оцінювання"). У педагогічній роботі вчителя впроваджується система формульовального оцінювання. Осінська С.М. написала навчально-методичний посібник з власного досвіду "Формування у молодших школярів умінь самооцінки", де детально описала прийоми самооцінювання та взаємооцінювання. Наприклад, "лінійка-ліхтарик", аркуш самооцінювання "Як я навчаюся?" Вчителька самостійно з дітьми розробляє критерії оцінювання, відповідно уроку. Наприклад, на уроці ЯДС, взимку, свою роботу діти оцінювали сніжинками (за величиною).

У 4-А класі (вчитель Пашко О.М.) впроваджується система формульовального оцінювання. Учні класу отримали інформацію про критерії оцінювання навчальної діяльності. Вони оцінюють себе та інших ("Гусениця", "Сходінки успіху", "Смайлики", "Лайк", "Дай правильну відповідь - отримай жетон") - за кількістю яких самі оцінюють свою активність на уроці, та рівень навчання. Вчать аналізувати свої роботи та роботи інших, дають рекомендації щодо покращення результатів однокласникам і собі.

У 1-Б клас (вчитель Ковтунович Т.Д.) ще на початку навчального року учнів та батьків класу ознайомлено з Критеріями оцінювання навчальних досягнень. Також це робиться постійно при виконанні тих чи інших навчальних завдань. Оцінювання знань здобувачів освіти протягом року відбувалося вербально (в усній та письмовій формі).

Постійно застосовувалися різні методи само-та взаємооцінювання. Такі, як: «Мікрофон», «Цеглинка», «Річка надій», «Незакінчене речення», «Світлофор» та інші.

У 3-Б класі (вчитель Мінич С.М.) Із критеріями формульовального оцінювання ознайомлені батьки і діти. Учні на уроці самостійно оцінюють свою роботу за допомогою смайликів; цеглинок; взаємооцінювання - квітка-капітошка; є куточок оцінювання.

У 1-А класі (вчитель Максимович С.В.) з критеріями формульовального оцінювання ознайомлені батьки і діти. Учні на уроці самостійно оцінюють свою роботу за допомогою смайликів; цеглинок кольорів (червоний, жовтий, зелений); наліпки зі словами - «чудово», «добре», «старайся», є куточок оцінювання.

У 3-А класі на початку нового навчального року вчитель Гавриленкова Л. М. ознайомлює з критеріями навчання, в класі оформлено стенд. Діти, мають змогу протягом всього навчального процесу отримати інформацію щодо критеріїв оцінювання. Також обов'язково оголошуються критерії перед виконанням діагностувальних робіт. Активно впроваджує систему формульовального оцінювання. Використовуються техніки:

- сигнали рукою
- світлофор – самооцінювання
- дві зірки й побажання (для творчих робіт учнів)
- взаємооцінювання
- картка сумнівів (упевненості):
- + «Я зрозумів все»
- «Не зовсім зрозумів»
- ? «Не зрозумів»

В роботі застосовує принцип зворотнього зв'язку.

Вчитель 4-Б класу Чавалюк С.П. визначає разом з учнями критерії оцінювання, при цьому створює умови для формування умінь учнів аналізувати власну навчальну діяльність, корегує

спільно з учнями підходи до навчання з урахуванням результатів оцінювання. Результати оцінювання особистісних надбань виражає вербальною або рівневою оцінкою. Постійно здійснює зворотній зв'язок з батьками. Використовує графічні, наочні, текстові методи, та консультації. Інструменти оцінювання такі: сигнальні картки, «світлофор», «долоньки», сходинки досягнень, читання з позначками, «Ялинка зросту», «Розумний вулик», гра «Чудовий день», оцінювання з LEGO, «вихідний квиток», опитувальний лист, «зіркове небо», «малювання», есе, використовує таблиці для самостійного оцінювання або листи самооцінювання.

У роботі з учнями вчителі МК мовознавства (Андросович М.А., Закусило Л.П., Невмержицька О.П., Пугайчук С.М., Басюк М.П., Мельникова Н.Б., Гудилко О.О.) впроваджують систему формувального оцінювання, прийоми самооцінювання та взаємо оцінювання, а саме техніки, які допомагають унаочнити процес оцінювання та містять величезний потенціал для самооцінювання:

1. Словесне оцінювання усних відповідей: усні коментарі
2. Словесне оцінювання письмових робіт: метод «Конференція один-на-один» (наодинці коментують роботу учня)
3. Письмове оцінювання робіт: письмові коментарі на кшталт: «Спробуй підібрати синонім, щоб уникнути тавтології ...»), письмові коментарі в Human (залишають письмові коментарі, перевіряючи правильність відповідей, наприклад: «Ти добре впорався з», «Рекомендую переглянути ролик за покликанням ...»).
4. Взаємооцінювання письмових робіт: метод «Три чернетки», метод «Дві зірки й побажання»
5. Самооцінювання письмових робіт: вправи з ключами, завдання з модельними відповідями, перфокартки.
6. Самооцінювання роботи на уроці: метод «Шкала», «Однохвилинне есе».
7. Оцінка роботи у групі: метод «Бортовий журнал» / аркуш самооцінки внеску в роботу групи.
8. Техніка із застосуванням карток
9. Техніка із застосуванням піктограм / смаглів
10. Шкалування Індивідуальне самооцінювання. Групове оцінювання.
11. Інтелект карта (інструмент самооцінки)
12. Інфографіка (віртуальна дошка Padlet для групової роботи)
13. Онлайн-сервіс Google Форми
14. Онлайн-інструменти LearningApps, призначений саме для формувального оцінювання.

На уроках англійської мови вчителі англійської мови (Осауленко Н.В., Дідух Г.І., Гуденко В.Б.) використовують вербальне, традиційне та формувальне оцінювання. Для вимірювання рівня засвоєння навчального матеріалу, поступу учня у процесі використовують такі техніки формувального оцінювання: **Know-Want to Learn-Learned** - учні заповнюють відповідну таблицю: у першому стовпчику записати те, що вони знають з теми, у другому — що хотіли б дізнатися, у третьому — відзначити, чи були з'ясовані питання/моменти, які їх цікавили; **Scale** - на полях зошита учень креслить шкалу і відзначає хрестиком або галочкою рівень виконання, на його думку, роботи; **Sorting** -учням пропоную слова з різних тем у довільному порядку, а вони мають розподілити їх за окремими темами, озвучити або написати.

Також застосовують прийоми самооцінювання. Використовую такий прийом самооцінювання, як «BLOB Tree». Перед учнями ставлять завдання оцінити свої знання з певного лексичного чи граматичного матеріалу та позначити себе на «BLOB Tree».

На уроках іноземної мови також залучаю своїх учнів до взаємооцінювання Проведення взаємооцінювання активізує навчання, формує здатність учнів до комунікації, сприяє розвитку критичного мислення, навчає аргументовано висловлювати свої судження й адекватно ставитися до зауважень і рекомендацій інших. Для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу використовую різні техніки формувального оцінювання («Асоціації», «Сортування», «Знаю-дізнався»). Систематично використовують елементи рефлексії на уроках, що дає можливість своєчасно побачити реакцію учнів на навчання і за потреби внести необхідні корективи. Застосовують методи самооцінювання та взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності протягом вивчення теми. Також кожен учень має власне Мовне портфоліо, в якому

накопичується інформація про іншомовний навчальний досвід, що сприяє об'єктивному оцінюванню його успіхів у навчанні. Щоб узагальнити знання з теми учні роблять проекти, завдяки яким розвиваються навички дослідницької та аналітичної діяльності.

Під час опитування вчителі МК точних наук зазначили, що надають допомогу учням, підтримують морально, створюють належні умови для здобуття освіти з урахуванням індивідуальних потреб здобувачів освіти. Близько половини учителів систематично організовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти. За результатами засідання МК виявлено, що вони надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: індивідуальні консультації, співпраця з батьками, додаткові та індивідуальні заняття, застосування наочності та ІКТ, формування навичок аналізу, самоаналізу, вміння оцінювати власні здобутки тощо.

На уроках математики вчитель з математики, Редчиць Н.М. використовує:

- формувальне оцінювання:

1. Усний Мініюгляд.

В кінці уроку учні відповідають на питання:

- Що на уроці було найважливішим?
- Який етап уроку був найбільш зрозумілим?
- Що взагалі залишилось незрозумілим?
- Які поняття хотілось би зрозуміти краще?

2. Спрямована розшифровка.

Учні своїми словами дають розшифровку тих понять, які були опрацьовані на уроці. 3. Резюме в одному реченні. Учні одним реченням дають характеристику основних понять, розібраних на уроці.

4. Карти додатків. Учні наводять приклади з життя на застосування вивченого матеріалу, таким чином відбувається перенос знань з теорії на практику.

5. Рефлексивний екран.

Було цікаво...Було важко...Тепер я можу...Я навчився...Я зміг...Я спробую...Мене здивувало...Урок дав мені для життя...

6. Оцінка за рівнями.

1 – не зможу повторити; 2 – потрібна допомога; 3 – вмію; 4 – можу навчити.

- словесне оцінювання

(«Добре! Дуже добре! Молодець! Пречудово!») Така система словесного оцінювання сприяє проведенню між предметних зв'язків

- блочно – рейтингову систему оцінювання.

Теми, що вивчаються, розбиваються на окремі блоки, функціонально завершені частини навчального матеріалу. На вивчення блоку відводиться відповідне число годин різного виду за програмою.

Рейтингова система оцінювання знань охоплює декілька видів контролю: тестові завдання, контрольні роботи трьох рівнів, що дає інформацію про глибоке осмислення навчального матеріалу, уміння застосовувати знання в конкретних ситуаціях.

Результати складання тестів, контрольних робіт оцінюються за традиційною системою.

Перевірку та оцінювання засвоєння такого матеріалу вчитель проводить у вигляді - командного змагання.

Правила математичного змагання прості: всі учні поділяються на команди, від кожної команди до віртуальної дошки ZOOM по черзі викликаються представники. Команди суперників задають їм по одному питанню з теми. На обміркування відповіді та запис її на дошці дається не більше 5 секунд і відразу за результатами відповідей виставляється оцінка, яку діти можуть побачити на освітній платформі HUMAN. Вчитель виступає лише в ролі арбітра: реєструє учасників та їх відповіді, ставить оцінки. Коли всі учасники гри закінчили свої виступи, проводиться підсумок, тобто підраховується сума балів отриманих кожною з команд. Команда, яка набрала більшу кількість балів, стає переможцем і нагороджується додатковим балом, який вона за своїм бажанням додає до оцінки одного із своїх учасників.

На уроках математики оцінювання навчальних досягнень Максимчук Н.А. здійснює на основі врахування рівня сформованості математичних компетентностей.

Застосовує такі види оцінювання:

поточне, тематичне, підсумкове.

Поточне оцінювання здійснює під час вивчення учнями теми уроку.

Формами поточного оцінювання є виконання різних видів письмових робіт, математичних диктантів, карток з пропущеними записами або на встановлення відповідності, тестових завдань по картках або на платформі Всеосвіта, перевірку учні здійснюють взаємооцінюванням або самооцінюванням.

Тематичне оцінювання здійснює після вивчення однієї або кількох програмових тем.

Підсумкове оцінювання здійснює в кінці семестру і навчального року.

Критерії оцінювання оголошує учням на першому занятті на початку кожного семестру та на початку кожного розділу.

Оцінювання якості підготовки учнів з інформатики вчитель Кобилинська Ю.М. здійснює у двох аспектах: рівнем володіння теоретичними знаннями та здатністю до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності.

При теоретичній базі знань вчитель Кобилинська Ю.М. звертає увагу на ступені оволодіння знаннями учнів, а саме: уявлення про інформацію, її властивості, інформаційні процеси та інформаційні системи, загальні принципи розв'язування задач за допомогою комп'ютера з використанням програмного забезпечення загального та конкретно-предметного призначення, формулювання проблем і постановку задач, побудову відповідних інформаційних моделей, основи алгоритмізації і програмування, принципи будови та дії комп'ютера, уявлення про можливості використання глобальної мережі Інтернет, пошук потрібних відомостей.

При оцінюванні результатів виконання практичної роботи вчитель Кобилинська Ю.М. керується критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів з інформатики. При дистанційному навчанні вчитель Кобилинська Ю.М. перевіряє знання учнів в режимі on-line обраними програмними засобами.

Оцінювання якості підготовки учнів з інформатики здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями та здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності. З критеріями оцінювання вчитель знайомить учнів на початку кожного семестру та під час виконання практичних робіт.

Під час оцінювання теоретичних знань учнів використовує різні форми: усне та письмове опитування, проведення пошукових робіт, комп'ютерні тестування. Під час оцінювання практичних навичок учнів використовує індивідуальний підхід до кожного учня. Змінює використання комп'ютера на марафон.

На початку навчального року і протягом його, кожен учень ознайомлюється і має повну інформацію про критерії навчання, а саме рівні оцінювання та необхідні і достатні умови для отримання тієї чи іншої оцінки.

Поточне оцінювання Бурмичем С.М. здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; вірно – не вірно, експрес тестування, буквенний диктант, виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (тестових, самостійних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Оцінювання навчальних досягнень вчителями МК суспільно-природничих наук (Бежевець О.М., Узка І.М., Кончаківська Т.В., Слюсарчук О.В., Каращук В.О.) ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень самого учня. Ефективне оцінювання покращує мотивацію учня.

На уроках хімії для оцінювання теоретичних знань Узка І.М. використовує критерії оцінювання (взяті з сайту osvita.ua, де вказано «затвердженою МОН»). Про данні критерії оголошує учням на першому занятті на початку кожного семестру та на початку кожного розділу при вивченні даного предмета.

При оцінюванні практичних робіт та розв'язування розрахункових задач, які є обов'язковими при вивченні деяких тем, також оголошую рівні оцінювання, паралельно розбираючи що потрібно виконати для того чи іншого рівня.

При поточному оцінюванні здебільшого поєдную бали з формувальним оцінюванням. А саме: при оціненні додає коментар у форматі «канапки» або дає можливість учню знайти свої помилки (самооцінювання) та спільно обговорю подальшу методику виконання вправи; використовує взаємооцінювання та додаткові бонуси (коли учень виконав праву та отримав оцінку, але при виконанні цієї ж вправи іншим учнем, за потреби, вміло знаходить неточності виконання, він отримує бонус (+) до наступної оцінки).

Поточне оцінювання вчителем історії Карашуком В.О. здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки історичних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення має тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Вчитель історії Слюсарчук О.В. на своїх уроках пропонує учням написати основні терміни, що відносяться до теми, що вивчається, учні складають інтелект-карту, яка показує їх взаємозв'язок один з одним.

Одним із найцікавіших та найсучасніших варіантів здійснення формувального оцінювання є використання численних сервісів для проведення опитування, тестування та ігор. Олена Володимирівна використовує Triventy, Kahoot, Plickers, LearningApps та інші. Дієві та цікаві для самих учнів інструменти, що допомагають перевірити, наскільки швидко вони рухаються на шляху до опанування тієї чи іншої теми – це квести, які створює на «Всеосвіті».

Бежевець О.М., вчитель біології, здійснює різні форми оцінювання учнів - вербальне, бальне (традиційне) та формувальне, застосовує прийоми самооцінювання та взаємооцінювання учнів, усне та письмове опитування, практичні та лабораторні роботи, комп'ютерне тестування.

Перед вивченням кожного нового розділу повідомляє учінням про критерії оцінювання. На уроках оцінює не саму дитину – її фактичні знання, а діяльність, яку учень зміг організувати на даному уроці. При виставленні балів за роботу спочатку дає оцінку у формі розгорнутого судження. При роботі у групах пропонує учням заповнити «Листок – самооцінки» (має кілька простих питань про активність та ефективність роботи). Під час самооцінювання пропонує метод «Шкала» (аркуш із шкалою балів від 1 до 12), де учень сам визначає власний рівень здобутих знань. Часто використовує прийом «Ігрова оцінка» (нагородження різними ігровими атрибутами). Систематично (у класах, які працюють по друкованим зошитах з біології) використовує такий елемент формувального оцінювання як «Запис за хвилинку» (у зошиті учні пишуть протягом хвилини про головну ідею уроку, про те, що вразило найбільше або здалося найбільш заплутаним). Після вивчення теми пропонує учням прийом оцінювання «Діаграма «Мої відсотки» (це кругова діаграма, що має 4 сектори, в кожному з яких учня оцінюють у відсотках: вчитель, сусід по парті, сам учень та остаточна оцінка у балах).

Всі вчителі методичної комісії вчителів здоров'я, технологій та мистецтв оцінюють навчальні досягнення здобувачів освіти, використовуючи критерії оцінювання з навчальних програм, затверджених МОН, поступово впроваджують формувальне оцінювання (само-взаємооцінювання), здійснюють компетентнісний підхід.

На уроках трудового навчання вчителі Лазарчук О.В. та Дубовська С.В. повідомляють учням критерії оцінювання на початку першого семестру, а також при проходженні проєктів.

При формувальному оцінюванні відбувається співробітництво вчителя та учня – це тестові завдання та проєкти (індекс картки, сигнали рукою, світлофор, тижневий звіт). Це дає можливість ще раз проаналізувати хід виконання завдання, побачити як учні справляються з роботою.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання здійснюється у двох аспектах: оцінюється рівень оволодіння теоретичними знаннями та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час виконання практичних робіт. Критерії, за якими здійснюються оцінювання навчальних досягнень учнів мають комплексний характер. До них належить: рівень застосування знань та умінь в практичній роботі; уміння користуватися різними видами конструкторсько-технологічної документації та іншими джерелами інформації; дотримання технічних вимог у процесі виконання робіт (якість виробу); уміння організовувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи; рівень сформованості трудових прийомів і умінь виконувати технологічні операції; дотримання правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог; дотримання норм часу на виготовлення виробу; рівень самостійності у процесі організації і виконанні роботи (планування трудових процесів, самоконтроль і т. п.), виявлення елементів творчості.

На уроках «Захист України. Основи медичних знань» вчитель Узка І.М. використовує критерії оцінювання згідно навчальної програми для 10-11 класів, затвердженою МОН. Про критерії оголошує учням на першому занятті на початку кожного семестру та на початку кожного розділу при вивченні даного предмета.

При оцінюванні контрольних вправ, які є обов'язковими при вивченні деяких тем, також оголошує рівні оцінювання, паралельно розбираючи, що потрібно виконати для того чи іншого рівня. Поєднує бали за виконане завдання з формувальним оцінюванням.

На уроках образотворчого мистецтва вчителькою Рогот Т.Л. комбінуються критерії оцінювання з формувальним оцінюванням. При аналізі виконаної роботи учням надається можливість знайти помилки (неправильна композиційна побудова малюнка), або отримання додаткових бонусів за додаткові творчі роботи. Для покращення самооцінювання при тестуванні надається учням ключ для самоперевірки виконаних робіт.

Поточне оцінювання здійснюється на основі критеріїв оцінювання в усній та письмовій формах: тестування, дослідницькі і творчі роботи, усні співбесіди та опитування.

На уроках музичного мистецтва вчителькою Тимошенко Н.Г. критерії оцінювання учні отримують на початку навчального року, а також на кожному уроці під час виконання різного роду завдань, у різних видах музичної діяльності.

Формувальне оцінювання впроваджується з учнями 1 - 7 класів.

Більш систематичне впровадження формувального оцінювання є в початковій школі.

На уроках музичного мистецтва, як спосіб самооцінювання, використовуються картки: смайлики — інструменталісти, музичні рибки, грамофони, веселкові нотки.

Учні за кожне виконане завдання отримують певну картку. В кінці уроку, підрахувавши кількість карток, учень самостійно може оцінити свою роботу на уроці.

Під час написання музичного диктанту або індивідуального завдання зі слухання музики, діти ставлять позначки навпроти виконаного завдання. Таким чином, можуть самостійно підрахувати рівень своїх знань.

В початковій та середній ланці, взаємооцінювання на уроках музичного мистецтва відбувається внаслідок обміну картками сусіда, який попередньо виконав це завдання.

Під час пошуку інформації біографії та творчості композиторів, учні діляться на групи: «біографи», «мистецтвознавці» та «дослідники». В процесі подачі матеріалу «критики» з кожної групи мають можливість поставити запитання, яке цікавить та оцінити роботу іншої групи.

На уроках фізичної культури вчителькою Федоренко Т.О. використовуються такі методи оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове. Учні ознайомлюються з критеріями оцінювання перед початком вивчення нового модуля. Також вчителькою розробляються і доводяться до відома учнів цілі та завдання уроку, коригуються підходи до навчання з урахуванням результатів оцінювання спільно з учнями.

*Аналітична довідка щодо узагальнення результатів самооцінювання
системи оцінювання здобувачів освіти.*

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Овруцького ліцею №3 Овруцької міської ради, річного плану закладу та на виконання наказу Овруцького ЗЗСО І-ІІІ ступенів № 3 від 20.08.2021 року № 96 «Про створення робочої групи та проведення самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти» протягом навчального року відбувалося вивчення й самооцінювання якості освітньої діяльності за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти».

Оцінювання напрямку оцінювання «Система оцінювання здобувачів освіти» здійснювалася за такими вимогами: 2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень. 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти. 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання. Вимоги оцінювались за допомогою 7 критеріїв та 10 індикаторів. Методами збору інформації були: вивчення документації, спостереження за навчальним заняттям, опитування (анкетування учасників освітнього процесу).

У закладі розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії процедури та правила оцінювання. Критерії оцінювання є доступними та зрозумілими для учнів, оприлюднені на сайті закладу, на інформаційних стендах у навчальних кабінетах та на коридорі.

Оцінювання у закладі здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством. Критерії та вимоги до оцінювання результатів навчання учнів, розроблені МОН, визначені в таких документах:

Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти: наказ МОН України від 13.04. 2011 року №329

Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ МОН від 21.08. 2013 року № 1222.

Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти: наказ МОН від 13.07.2021 року № 813.

У грудні 2022 року проведено комп'ютерний метод опитування за допомогою Google-форм щодо системи оцінювання здобувачів освіти серед педагогічних працівників, учнів, яким виповнилося 14 років та батьків учнів 2, 3, 6, 8, 9, 10 класів.

Результати анкетування педагогічних працівників показали, що переважна більшість учителів (73.5%) інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року, частина з них (25%) розміщують критерії оцінювання на веб-сайті закладу освіти, 55 % інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми.

За результатами анкетування здобувачів освіти переважна більшість (74.5%) отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень. Більшість опитаних школярів (53%) стверджують, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що учень/учениця може отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують, 22 % - вказали, що вчителі, у переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на прохання здобувача освіти.

Переважна більшість опитаних батьків (67%) відповіли, що завжди отримують інформацію про критерії, правила й процедури оцінювання навчальних досягнень, 25% - переважно отримують, 8% - іноді.

Більше половини опитаних учнів (59%) та батьків (58%) вважають, що вчителі справедливо оцінюють навчальні досягнення учнів, а 35 % школярів та 40% батьків вказали, що у більшості випадків оцінюють справедливо.

Не всі вчителі адаптують та розробляють критерії оцінювання для різних видів діяльності. Під час спостереження за навчальними заняттями з'ясовано, що більше половини вчителів застосовують систему оцінювання, що ґрунтується на компетентнісному підході, не всі застосовують формувальне оцінювання, що передбачає відстеження індивідуального поступу учня, практику само- та взаємооцінювання. Учні не пропонуються способи підвищення якості знань.

У ході анкетування педагогічні працівники вказали, що використовують самооцінювання (63%), взаємне оцінювання учнів (37%), формувальне оцінювання застосовує 63% педагогів. Переважна більшість опитаних учнів отримують зворотний зв'язок від учителів щодо свого навчання. Під час опитування педагоги відзначають, що надають підтримку здобувачам освіти в їхньому навчанні у формі консультацій, індивідуальних занять, зацікавлюють, мотивують.

Анкетування здобувачів освіти показало, що вчителі переважно підтримують учнів (45%), вірять у їхні успіхи (39%), поважають учнів (49%), на прохання дітей допомагають їм (59%). Таким чином, на думку дітей, педагогічні працівники надають їм необхідну допомогу в навчальній діяльності. Слід відмітити, що більшість опитаних здобувачів освіти (59%) відповідально ставиться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя (28%), 9 % учнів вважають, що освітній процес не сприяє відповідальному ставленню до навчання.

Переважна більшість учнів (75 %) вважають, що результати навчання залежать виключно від їхньої праці та наполегливості, 51 % - переконані, що від рівня викладання. 33% вважають, що результати навчання залежать від праці учнів та батьків. Отже, більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання.

24 % опитаних школярів інформують, що постійно, 47% - здебільшого так, 18% - дуже рідко здійснюють самооцінювання результатів своєї роботи під час занять

Упродовж навчального року в закладі проводяться внутрішні моніторинги із визначених закладом освіти предметів (у 2021/2022 н.р. географія та природознавство, хімія). У протоколах педагогічних рад наявні питання про вивчення стану викладання навчальних предметів, де аналізуються результати навчальних досягнень учнів із відповідних дисциплін. На засіданнях педагогічних рад аналізуються результати семестрового та річного оцінювання навчальних досягнень учнів, ухвалюються відповідні рішення, які затверджуються наказами по школі. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти.

У кінці I та II семестру 2021/2022 навчального року перевірено рівень навчальних досягнень учнів з української мови та математики.

Відповідно до річного плану роботи Овруцького ліцею №3 в грудні 2021 року проведено контрольний зріз знань з алгебри та геометрії в 10 -11 класах. Метою перевірки було: виявити рівень знань із математики, вміння застосувати набуті знання під час розв'язування математичних задач різного рівня складності, а також об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів. Результати контрольного зрізу знань порівнювались із результатами семестрового оцінювання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку у закладі здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку /навчально-методичний посібник/ (авт. О.В. ІЧеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко та ін.) та Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку/навчально-методичний посібник/ (авт. О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко).

У кінці I та II семестрів 2021/2022 навчального року проводився моніторинг стану розвитку та навчальних досягнень учнів з ООП відповідно до Індивідуальної програми розвитку. Результати моніторингу зазначаються у Індивідуальній програмі розвитку дитини.

Встановлено, що не всі вчителі мають розроблену систему оцінювання навчальних досягнень учнів для окремих видів робіт, не всі вчителі використовують прийоми самооцінювання, взаємооцінювання навчальних досягнень учнів; не всі педагоги застосовують формувальне оцінювання; недостатня увага приділяється здійсненню компетентісного підходу в системі оцінювання.

Рівні оцінювання за вимогами:

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання результатів навчання - **2.75 (достатній)**

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі - **3(достатній рівень)**

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання - **2.5 (вимагає покращення)**

У цілому за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» – 2.75 (достатній рівень)

Шляхи удосконалення:

Вчителям – предметникам:

1. Розробити критерії оцінювання результатів навчання учнів для окремих видів робіт (до 01.09.2022 року).
2. Інформувати учнів про критерії оцінювання їхніх результатів (постійно).
3. Застосовувати компетентнісні завдання для оцінювання результатів навчання учнів (постійно).
4. Застосовувати формувальне оцінювання, самооцінювання та взаємооцінювання під час оцінювання навчальних досягнень учнів (Додаток 1 «Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання»).
5. Висвітлити Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів на освітній платформі Human (до 01.09.2022 року).
6. Включити до Освітньої програми закладу окремий розділ «Оцінювання навчальних досягнень учнів» (до 01.09. 2022 року).

Заступнику директора з НВР Гуденко В.Б.:

Здійснювати постійний моніторинг навчальних досягнень учнів з метою виявлення об'єктивного та раціонального підходу з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів закладу, динаміки їх навчальних досягнень.